

**Proces verbal al ședinței Comitetului de Monitorizare al
Programului Operațional Regional 2007- 2013
19 - 20 iunie 2014**

Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional (CMPOR) s-a întrunit în zilele de 19 și 20 iunie 2014 în Murighiol, Județul Tulcea, în ședință ordinară, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 765/2007.

Ședința a fost prezidată de domnul Liviu Nicolae Dragnea, viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice.

Din partea Comisiei Europene au participat domnul Koen DELANGHE și doamna Iulia Mirela ȘERBAN, reprezentanți ai Direcției Generale pentru Politică Regională și Dezvoltare Urbană.

La ședință au participat membrii, observatorii și invitații permanenți ai Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional Regional 2007-2013, conform listei de prezență atașate. Au fost prezenți 21 membri cu drept de vot din totalul de 24.

Joi, 19 iunie 2014

1. Deschiderea ședinței

Doamna Sevil SHHAIDEH, Secretar de Stat a deschis lucrările Comitetului de Monitorizare POR și a dat cuvântul domnului Horia Teodorescu, Președintele Consiliului Județean Tulcea, care a menționat că se bucură să fie gazda unui eveniment așa de important și că speră să mențină un standard ridicat al lucrărilor care se desfășoară la Tulcea.

Domnul Liviu Nicolae Dragnea, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice a salutat membrii Comitetului de Monitorizare POR și reprezentanții Comisiei Europene și a menționat că ședința CMPOR se desfășoară într-un obiectiv turistic finanțat din Programul Operațional Regional 2007-2013.

În continuare a prezentat temele de discuție aflate pe Agenda CMPOR, menționând propunerile care necesită aprobarea membrilor CMPOR, respectiv ajustarea unor ținte pentru unii indicatori de program, având în vedere recomandarea evaluării intermediare a Programului Operațional Regional 2007-2013 privind modificarea a 8 indicatori de program ale căror ținte au șanse

reduse să fie atinse până la sfârșitul implementării programului și o altă propunere, contractarea economiilor disponibile în cadrul axelor prioritare ale POR 2007-2013, respectiv utilizarea sumelor estimate a se disponibiliza din creanțe bugetare, economii, reduceri procentuale, rezilierea contractelor de finanțare sau alte cauze la nivel național ceea ce ar putea avea ca rezultat ajustarea alocărilor regionale.

Totodată a menționat că se are în vedere contractarea proiectelor care pot fi implementate până la 31 decembrie 2015 în cadrul axelor prioritare de la nivelul tuturor regiunilor, având obiectivul asumat de a atinge pentru acest program operațional gradul maxim de absorbție a resurselor financiare de 100 %. Cadrul legal existent permite statelor membre această flexibilitate în utilizarea resurselor alocate astfel încât fără aprobarea Comisiei Europene în limita a 10 % din fonduri cu condiția respectării sumei maxime din FEDR aprobate prin decizie să le putem realoca în cadrul axelor prioritare.

Un alt subiect de pe ordinea de zi se referă la aprobarea Raportului Anual de Implementare a POR pentru anul 2013. Astfel, Autoritatea de Management trebuie să trimită Comisiei Europene până la 30 iunie 2014 un raport anual de implementare a programului, analiza acestui raport având ca scop cunoașterea stadiului implementării programului și dificultățile întâmpinate pentru a putea lua din timp măsurile necesare pentru respectarea planificării absorbției fondurilor alocate prin acest program.

Elaborarea raportului este în același timp o obligație în relația cu Comisia Europeană pentru că fiecare stat membru realizează de fapt un management al programului în consultare cu Comisia. Anul 2013 a fost caracterizat de o intensificare a procesului de finalizare fizică și financiară a proiectelor finanțate din POR, ajungând la un grad de absorbție la sfârșitul lunii mai 2014 de peste 52 %, iar dacă se iau în calcul și cererile de plată aflate în lucru se poate ajunge la 54 % grad de absorbție.

Totodată a precizat că se vor dezbate și alte teme referitoare la stadiul implementării programului, astfel evidențierea aspectelor financiare și a măsurilor luate pentru a asigura accelerarea implementării POR. A subliniat că se pune accent pe modalitatea în care personalul autorității de management, dar și personalul de la Agențiile pentru Dezvoltare Regională în perioada imediat următoare să meargă direct pe teren la fiecare beneficiar, în special acolo unde sunt sesizate întârzieri în implementarea proiectelor să fie identificate cauzele și

să se ia măsuri legale de sprijin astfel încât la finalul anului 2015 ținta de absorbție de 100% să fie atinsă.

În ceea ce privește abordarea privitoare la populația romă se va prezenta stadiul proiectelor depuse pentru finanțare pe incluziunea socială în actuala perioadă de programare la Cluj-Napoca, Brăila și Galați, stadiul implementării proiectelor finanțate de Instituții Financiare Internaționale, stadiul activităților de programare 2014-2020 și stadiul activităților de comunicare desfășurate.

Alocarea financiară actuală a POR este de 4,84 miliarde euro din care 3,96 miliarde euro reprezintă contribuția FEDR. Au fost încheiate până în prezent 3815 contracte de finanțare în valoare de 4,26 miliarde euro reprezentând 106,1 % față de alocarea POR.

Interesul potențialilor beneficiari pentru acest program operațional a fost unul deosebit de mare depunându-se 9598 proiecte în valoare de 8,4 miliarde euro, reprezentând 212 % față de alocarea FEDR.

Până la data de 31 mai 2014 au fost finalizate 2312 proiecte în valoare de 1,38 miliarde și au fost procesate 1743 cereri de prefinanțare și 12625 cereri de rambursare.

Rata de absorbție a juns la 52,02 % la 30 mai 2014. Este transmisă la Autoritatea de Certificare și Plată o declarație de 86 milioane euro și se află în procesare o declarație de 90 milioane euro existând premisele ca în scurt timp rata de absorbție să ajungă la 54,42 %.

Domnul Koen Delanghe, manager de program, Comisia Europeană a subliniat că este necesar să ne concentrăm asupra actualului program operațional care nu a fost încă finalizat și pentru care mai este mult de făcut pentru a asigura o absorbție eficientă a fondurilor alocate acestuia, cu toate că se pune în principal accentul pe viitorul program operațional.

De asemenea, este necesar să se depună toate eforturile pentru creșterea absorbției fondurilor neutilizate până în momentul de față și este important ca toate părțile implicate în implementarea acestui program să învețe din experiența acestui program astfel încât posibilele greșeli să fie evitate pe viitor.

Mesajul principal al acestei întâlniri trebuie să fie cel referitor la importanța absorbției fondurilor neutilizate până în prezent. Este important de precizat că Programul Operațional Regional a avut cel mai mare succes dintre toate programele din România cu peste 2000 de proiecte implementate și cu o rată de absorbție de 50% din fondurile alocate. În cei opt ani de implementare a POR se

pot vedea rezultate tangibile și putem spune ca acest program contribuie la dezvoltarea României. Cu toate acestea, dacă analizăm cifrele prezentate astăzi în ceea ce privește absorbția, putem observa o încetinire a ritmului de implementare referitor la plăți în ultimele șase luni. Cea mai mare provocare în privința acestui program se va referi la utilizarea a peste 50% din fondurile alocate în următoarele 18 luni, atât cât a mai rămas, până la finalizarea perioadei de implementare. Contractarea tuturor proiectelor rămase trebuie să înceapă acum, întrucât termenul de 18 luni este foarte scurt, și cu toate că în tot acest timp rămas se pot realiza multe lucruri, cu siguranța nu se poate realiza imposibilul. Toate proiectele contractate trebuiesc finalizate până la sfârșitul anului viitor întrucât nefinalizarea acestora va conduce la necesitatea alocării unor surse de finanțare naționale, astfel încât să se evite rambursarea sumelor achitate pentru proiectele nefinalizate. De asemenea, domnul Delanghe a fost de acord cu propunerea privind flexibilizarea fondurilor între diferite regiuni precum și cu sugestia domnului ministru pentru reprezentanții ADR-urilor să meargă pe teren la potențialii beneficiari pentru a-i impulsiona să grăbească implementarea proiectelor și să nu aștepte în birou ca lucrurile să se rezolve de la sine.

În ceea ce privește evaluarea și monitorizarea, domnul Delanghe a precizat că raportul anual de implementare este un document foarte bine întocmit și acest raport prezintă într-o manieră calitativă implementarea programului și lecțiile învățate până acum. Totodată, a precizat că evaluarea intermediară realizată este cea mai bună dintre cele disponibile pentru programele operaționale din Romania.

În ceea ce privește perioada de programare 2014-2020, domnul Delanghe a precizat că intervențiile finanțate vor fi aliniate la Strategia Europa 2020 în conformitate cu anumite obiective tematice. Accentul principal se va pune pe obținerea rezultatelor fondurilor utilizate precum și pe impactul acestor fonduri asupra dezvoltării regiune. Elaborarea acordului de parteneriat se află într-o stare avansată și pe baza acestuia va fi realizat și viitorul program operațional regional în care va trebui să decidem împreună ceea ce vom finanța. Elaborarea viitorului program operațional regional este o sarcină complexă în care se vor combina abordările din cadrul obiectivelor tematice cu abordările sectoriale din cadrul strategiilor naționale corelat însă și cu nevoile de dezvoltare regionale și locale. Pentru ca viitorul program să aibă succes este necesar să existe o corelare atât între nevoile de dezvoltare locale și regionale/naționale precum și între diferitele programe operaționale.

Doamna Sevil SHHAIDEH, Secretar de Stat a supus la vot ordinea de zi a ședinței CMPOR. În urma procesului de votare ordinea de zi a fost aprobată în unanimitate.

2. Aprobarea procesului verbal al ședinței CMPOR din 7-8 noiembrie 2013

Doamna Sevil SHHAIDEH, Secretar de Stat a supus aprobării procesul verbal al ședinței CMPOR din data de 7-8 noiembrie 2013, proces verbal care a fost aprobat în unanimitate de membrii CMPOR.

3. Prezentarea, analiza și aprobarea Raportului Anual de Implementare al Programului Operațional Regional pentru anul 2013

Doamna Luminița Zezeanu, Șef AMPOR a precizat că pentru a nu fi discrepante între Raportul Anual de Implementare a Programului Operațional Regional pentru anul 2013 și prezentarea susținută, sumele și procentele au fost calculate la noua alocare financiară care include și realocarea de 240 milioane de euro de la programul operațional sectorial mediu și programul operațional sectorial transport din decembrie 2013 și care încă nu a fost contractată. Astfel, în medie va fi cu 3 % mai mică absorbția.

Interesul pentru program al beneficiarilor a fost crescut, valoarea cererilor de finanțare depuse fiind mai mare de două ori decât valoare alocată programului, procentul de 45,1 % al absorbției nu a inclus ultima declarație de cheltuieli transmisă în 28 decembrie 2013 la Comisie, dacă s-ar fi luat în calcul și ultima declarație procentul ar fi fost de 47,76 %. Plățile către beneficiari au fost de 48,90 % calculate la vechea alocare.

Cererile de finanțare depuse în cadrul domeniilor au depășit 100%. Pentru domeniul eficiență energetică cererile de finanțare depuse sunt în procent de 85 % și se datorează faptului că a fost ultimul domeniu lansat în decembrie 2012, și se va închide în data de 15 septembrie 2014.

La nivelul regiunilor se remarcă un procent de depunere de aproximativ 200% în toate cele 8 regiuni de dezvoltare, fapt care evidențiază nevoile ridicate care există în toate regiunile de dezvoltare pe toate domeniile de finanțare din POR și recomandă continuarea finanțării acestora și după anul 2013.

La 31 decembrie 2013 erau semnate 3694 contracte de finanțare în valoare de 6,68 miliarde euro din care FEDR 4,5 miliarde euro ceea ce reprezintă un grad de

contractare de 105% față de alocarea inițială, înregistrându-se un grad de creștere de 11,5 % față de anul 2012.

Procentul de doar 77% contractat pentru infrastructura educațională se datorează faptului că cei 150 milioane euro realocați în decembrie 2013 nu au fost încă contractați, cererile de finanțare fiind în curs de evaluare și se estimează semnarea contractelor în două luni.

Pe regiuni comparativ cu anul 2012 se remarcă depășirea pragului de 100 % a gradului de contractare pentru 7 din 8 regiuni precum și un grad de contractare de 96 % pentru regiunea București-Ilfov.

Se observă că 14 orașe au semnat contracte în valoare de 1,44 miliarde euro, ceea ce reprezintă 35 % din valoarea totală a contractelor de finanțare semnate.

Cererile de prefinanțare și rambursare primite de AMPOR au avut un flux crescător, s-au primit 14000 de cereri de prefinanțare și rambursare prin care s-au solicitat 3 miliarde de euro.

Dacă în 2008 erau cereri de 1,1 milioane euro pe lună, în 2013 media cererilor de prefinanțare, rambursare și plată a ajuns azi la 60 milioane euro. Plecând de la ipoteza menținerii unui nivel similar celui înregistrat în 2011-2013 a unei medii lunare de circa 60 milioane euro pentru cele 24 luni, respectiv 2014-2015 se poate estima că AMPOR va mai primi cereri de prefinanțare și rambursare în valoare totală cumulată de 1,44 miliarde euro iar până la sfârșitul anului 2015 gradul de absorbție va fi de 96 %, urmând ca în 2016 să se ajungă la un grad de 100%. Plățile către beneficiari, aproximativ 553 milioane euro au reprezentat prefinanțare acordată în perioada 2008-2010, în prezent prefinanțarea ajungând la 6% din valoarea plăților către beneficiari în special datorită mecanismului de cereri de plată nemaifiind nevoie de prefinanțare. La nivel regional, cel mai mare volum de plăți din fonduri comunitare s-au efectuat în regiunea Nord-Est din care peste 50 % au fost în special pentru dezvoltare urbană și infrastructură rutieră. Această situație s-a înregistrat și în celelalte regiuni unde plățile efectuate pentru proiectele pentru dezvoltare urbană și infrastructură rutieră sunt de aproximativ 40 % din totalul plăților.

La data de 31 decembrie 2013 au fost finalizate 2027 proiecte acestea reprezentând 23,7% din alocarea FEDR. La nivel de domenii se remarcă avansul important înregistrat de infrastructura rutieră în momentul acesta având o rată de finalizare de 35 %, iar infrastructura socială ajungând la 41 %.

Cu toate acestea și în anul 2013 cele mai ridicate valori se înregistrau în domenii caracterizate preponderent de achiziții de echipamente și servicii cum sunt microîntreprinderile și situațiile de urgență. La nivel regional, ca și în 2012, se

remarcă regiunile Nord-Est și Centru, în condițiile în care în anul 2013 toate regiunile au înregistrat creșteri cu peste 20% exceptând București-Ilfov.

O problemă semnificativă întâmpinată în anul 2013 a fost dificultatea beneficiarilor în a asigura fluxul financiar necesar implementării proiectelor. AMPOR în acel moment a dezvoltat mecanismul cererilor de plată și prin OG 14 s-a venit în întâmpinarea beneficiarilor prin suportarea de la bugetul de stat a corecțiilor financiare.

În 2013 AMPOR a avut 3 misiuni de audit, o misiune de la Curtea Europeană de Audit și două misiuni ale Autorității de Audit. Urmare a misiunii de audit desfășurată de Curtea Europeană de Audit aceasta a considerat că erorile identificate de AMPOR prin aplicarea corecțiilor în conformitate cu Ordonanța 66 nu au avut impact financiar asupra programului. Recomandările Autorității de Audit au scăzut semnificativ ele având o rată de implementare de peste 80 %. Erorile sesizate de Autoritatea de Audit în anul 2013 au constat în detalierea insuficientă a verificărilor la beneficiarii privați, precum și menținerea recomandărilor în verificarea achizițiilor publice. La nivelul POR recuperarea debitelor stabilite este în acest moment de 84 % din valoarea totală a acestora. O altă problemă cu care ne-am confruntat în 2013 dar care a fost soluționată în 2014 au fost erori de înregistrare în SMIS datorate volumului mare de cereri de rambursare 11800 cereri. La acest moment au fost revizuite toate declarațiile de cheltuielile în SMIS și au fost generate aplicațiile către Comisie din SMIS.

Domnul Koen DELANGHE, manager de program a precizat că raportul anual de implementare este foarte bine structurat, conținând informații calitative. De asemenea, remarcăm o îmbunătățire a raportului în ultimele luni care reflectă o evaluare calitativă a rezultatelor, o descriere a problemelor existente precum și măsurile luate pentru remedierea acestora. Acest raport nu reprezintă doar o formalitate administrativă, dar și baza pentru implementarea politicii de coeziune.

Doamna Secretar de Stat Sevil Shhaideh a susținut la vot aprobarea Raportului Anual de Implementare a POR pentru anul 2013. În urma procesului de votare **Raportul Anual de Implementare a Programului Operațional Regional pentru anul 2013 a fost aprobat în unanimitate.**

4. Analiza generală privind stadiul implementării Programului Operațional Regional, gradul de absorbție, previziuni financiare

a. Propunere privind modificarea țintelor pentru unii indicatori de program

Doamna Luminița Zezeanu, Șef AMPOR a menționat că una dintre recomandările raportului de evaluare Actualizarea evaluării intermediare a Programului Operațional Regional 2007-2013 vizează analizarea oportunității ajustării valorilor țintă ale unor indicatori de program. Această recomandare vizează acei indicatori de program ale căror ținte au șanse minime de a fi atinși datorită faptului că rata de absorbție pe unele domenii depășește 100 %, iar indicatorii nu vor putea fi atinși. Cauzele care au influențat neatingerea anumitor indicatori de program au fost:

- modificări în modul de abordare a investițiilor pe parcursul implementării programului (ex: în perioada 2010-2011 construirea/ reabilitarea centurilor, ca drumuri naționale, a fost preluată spre finanțare în cadrul Programului Operațional Sectorial Transport, preferința autorităților publice locale de a avea o abordare integrată în cadrul axei pentru dezvoltare urbană în ceea ce privește străzile urbane);
- valoarea medie relativ mare a proiectelor depuse spre finanțare, comparativ cu valoarea medie pe baza căreia s-a făcut estimarea inițială a indicatorilor în special în cazul centrelor sociale și a structurilor de cazare în care proiectele au fost depuse cu valoarea maximă prevăzută în ghidul solicitantului ;
- utilizarea cererilor cu depunere continuă și acordarea de finanțare primului venit, au determinat o lipsă de echilibru între diferitele tipuri de operațiuni eligibile în cadrul unui domeniu de intervenție;

În același timp analiza a evidențiat că țintele propuse pentru ceilalți indicatori de program au fost realizate sau chiar depășite, în unele cazuri și cu peste 120%.

Având în vedere cele prezentate s-a propus membrilor Comitetului de Monitorizare aprobarea modificării țintelor pentru următorii indicatori, astfel :

- lungimea străzilor orășenești reabilite/ modernizate ținta propusă 325 km
- lungimea șoselelor de centură reabilite/ construite ținta propusă 100 km
- centrelor sociale reabilite/ modernizate/ extinse/ echipate ținta propusă 223
- campusurile reabilite pentru infrastructura preuniversitară ținta propusă 14
- centre pentru formare profesională continuă ținta propusă 1
- campusurile reabilite pentru infrastructura universitară ținta propusă 8
- proiecte în turism, patrimoniu cultural ținta propusă 93
- proiecte în turism, cazare și agrement ținta propusă 128

Domnul Koen DELANGHE, manager de program, Comisia Europeană a precizat că analiza calitativă a indicatorilor este binevenită și reflectă progresul programului cu toate dificultățile întâmpinate și trebuie menționat faptul că unii indicatori și-au atins ținta sau chiar aceasta a fost depășită și în unele cazuri acest

lucru se poate datora și modului în care aceștia au fost stabiliți în momentul elaborării programului. Nu este necesară modificarea programului operațional pentru ajustarea țintelor indicatorilor. Este foarte important ca în cazul în care țintele pentru indicatori nu sunt îndeplinite să se explice foarte clar care sunt motivele pentru neîndeplinirea acestora (spre exemplu o cerere scăzută în anumite sectoare ale economiei sau stabilirea unor ținte eronate) și care sunt măsurile propuse, așa cum a fost prezentat în cadrul acestei întâlniri. Prin urmare țintele indicatorilor vor rămâne așa cum au fost stabilite inițial și sunt acceptate explicațiile privind evoluția acestora. În acest context, pentru perioada de programare 2007-2013 nu există nici o consecință pentru neîndeplinirea indicatorilor atâta timp cât explicațiile furnizate sunt rezonabile și nu va exista nici o consecință financiară pentru neîndeplinirea acestora.

Doamna Secretar de Stat Sevil Shhaideh a supus la vot aprobarea modificării țintelor pentru indicatori așa cum au fost prezentați. În urma procesului de votare modificarea țintelor pentru indicatori a fost aprobată în unanimitate.

b. Măsuri privind contractarea economiilor disponibile în cadrul axelor prioritare ale Programului Operațional Regional 2007- 2013

Doamna Luminița Zezeanu, Șef AMPOR a precizat că din analiza Raportului Anual de Implementare POR pentru anul 2013, pentru proiectele finalizate până la data de 31 decembrie 2013, s-a constatat realizarea unei economii medii de 23,5% din valoarea totală eligibilă a acestora.

Din analiza situației detaliate a economiilor realizate la nivelul proiectelor finalizate se poate observa că în cazul beneficiarilor privați economiile sunt mai mici față de restul domeniilor de intervenție.

Având în vedere OUG 64 care dă posibilitatea autorității de management să contracteze toate fondurile disponibile în acest moment având încă lista de rezervă doar pentru unele regiuni și doar pentru unele domenii majore de intervenție se consideră necesară utilizarea în întregime a acestor resurse financiare alocate pe domenii majore de intervenție și axe prioritare ale POR, inclusiv a economiilor realizate din proiectele finanțate și de a minimiza riscul dezangajării automate a unor sume pentru care nu s-au transmis aplicații de plată la Comisia Europeană.

Regulamentul CE nr. 1083/2006 permite statelor membre o anumită flexibilitate în utilizarea resurselor alocate axelor prioritare ale unui program operațional, în limita a 10% din fondurile alocate, cu condiția respectării sumei maxime FEDR

aprobate prin decizia Comisiei Europene. Astfel se pot contracta proiectele din lista de rezervă folosind economiile identificate pe celelalte proiecte sau pentru care se estimează economii până la finalizarea lor.

Domnul Viceprim-ministru Liviu Nicolae Dragnea a dorit să se precizeze care este mecanismul actual prin care se pot folosi economiile în interiorul aceleiași regiuni și că de fapt pentru a se elimina timpii morți care pot determina dezangajări, în limita a 10 % din sumă, economiile să poată fi folosite la nivel național și nu neapărat în regiunea în care se fac.

Doamna Luminița Zezeanu a menționat că sunt cazuri în care în anumite regiuni nu mai sunt proiecte în lista de rezervă și aceste economii se dorește să fie folosite în cadrul aceleiași axe prioritare dar la nivel național eventual a finanța un alt proiect din altă regiune.

Domnul Viceprim-ministru Liviu Nicolae Dragnea a precizat că la nivelul unei regiuni pot apărea economii la nivelul unei axe dar acea axă să nu mai aibă proiecte în lista de rezervă. Mecanismul actual prevede o negociere între regiuni astfel încât să mute bani între axele prioritare, ceea ce necesită foarte mult timp. Dacă nu mai sunt proiecte în lista de rezervă pe acea axă, nu pot fi mutați banii de la o axă la alta în interiorul regiunii, ei pot fi luați și transferați în interiorul aceleiași axe dar la nivel național, e important să se știe pentru că au apărut discuții de folosirea economiilor în aceeași regiune, ceea ce nu se mai poate, timpul nu mai permite dacă nu mai există listă de rezervă.

Având în vedere cele menționate mai sus, s-a propus aprobarea utilizării sumelor rămase disponibile din creanțe bugetare, economii, reduceri procentuale, rezilierea contractelor de finanțare estimate a se realiza la nivelul POR, ce ar putea avea ca rezultat ajustarea alocărilor regionale, pentru contractarea suplimentară a proiectelor ce pot fi identificate și implementate până la 31 decembrie 2015, în cadrul axelor prioritare, în limita a 10% din alocarea financiară aferentă, în scopul atingerii unui grad maxim de absorbție a resurselor financiare ale Programului Operațional Regional 2007- 2013.

- **Doamna Secretar de Stat Sevil Shhaideh** a supus la vot aprobarea sumelor rămase disponibile din creanțe bugetare, economii, reduceri procentuale, rezilierea contractelor de finanțare estimate a se realiza la nivelul POR, pentru contractarea suplimentară a proiectelor, în limita a 10% din alocarea financiară

aferentă. În urma procesului de votare această propunere a fost aprobată în unanimitate.

c. Informare privind abordarea problemelor referitoare la populația roma

Doamna Luminița Zezeanu, Șef AMPOR, a prezentat stadiul proiectelor privind populația rromă menționând că la Cluj este contractat un proiect pentru zona Pata Rât, care se află în etapa de avizare a conformității proiectului tehnic revizuit și lansarea de achiziții de lucrări va fi în data de 20 iunie 2014. Al doilea proiect, tot pentru zona Pata Rât are probleme de natură juridică și se află în etapa precontractuală, iar vizita la fața locului a fost efectuată de ADR N-V în 13 iunie 2014. Proiectul social comunitar integrat pentru incluziunea comunității defavorizate din zona Metropolitană Cluj a fost retras de către aplicant, UAT Cluj în august 2013 pentru aspecte neconforme identificate în etape de verificare a eligibilității. După corectare se așteaptă să fie redepus pentru contractare.

La Brăila au fost semnate patru proiecte în 10.05.2014 și licitația de proiecte este în curs de desfășurare.

La Galați sunt în curs de pregătire două proiecte. Un proiect privește reabilitarea clădirilor sociale pentru persoanele defavorizate din str. Laminoriștilor și unde sunt probleme în obținerea acordului cu proprietarii care trebuie să suporte din bugetul propriu contravaloarea intervenției iar proiectul din strada Științei a fost depus pentru finanțare la ADR Sud-Est pentru etapa de evaluare tehnică și financiară.

Domnul Costel Hanță, Director, Consiliul Județean Galați a menționat că la nivelul municipiului Galați s-a făcut o Strategie privind Incluziunea Socială a Populației Romă. Populația romă la nivelul municipiului Galați este de 3,4% iar unii dintre membrii etniei nu se declară ca aparținând etniei. Este prezentat un proiect realizat cu sprijinul PNUD și sunt implicate în Proiectul Pilot, 3 municipii din România. Realizarea acestei Strategii a oferit la Galați posibilitatea selecției unei arii de intervenții și de negociere, discutate direct cu reprezentanții organismelor nonguvernamentale în privința aplicațiilor apropiate.

Centrul din str. Științei are în vedere crearea unei clădiri în care să se desfășoare proiectul de asistență socială. Este vorba despre un fost atelier școală a unui liceu cu specific tehnic și este la finalizarea evaluării. Al doilea proiect este Bl. G4 unde o parte din apartamente s-au vândut unor cetățeni iar celelalte aparțin municipalității. Este un fost bloc tip cămin care nu are nici un fel de facilități ca grup sanitar propriu, bucătărie sau dependințe necesare. Sunt însă probleme

juridice la 13 locatari care nu pot fi gasiti nicăieri. Se speră să se finalizeze proiectul în perioada de timp rămasă.

Doamna Iulia Șerban, manager program a menționat că a vizitat Brăila și a văzut cele 4 proiecte și apreciază că de la ultimul Comitet de Monitorizare și până acum s-au semnat și contracte. Interesul pentru problematica incluziunii sociale în special a persoanelor de etnie romă este pe agenda internațională și trebuie să răspundem cum contribuie fondurile europene la incluziunea socială în România. Abordarea Comisiei este una în care ne referim la incluziunea categoriilor defavorizate în care populația de etnie romă este menționată explicit, dar nu exclusiv, nu ne referim doar la persoane de etnie romă. Ce s-a văzut la Brăila și la Cluj este clar rezultatul unei abordări integrate în care investițiile în locuințe sociale nu sunt separate, dispersate, ele se leagă de o investiție mai largă cu aspecte legate de educație, ocupare, sănătate și igienă. Dorința este să utilizăm aceste proiecte ca niște lecții astfel încât să mergem mai departe prin abordarea CLLD în următorul program. Nu avem foarte mult timp și trebuie demonstrat că vor da rezultate aceste proiecte. Timpul scurs între implementarea acestor proiecte și perioada de începere a noilor proiecte pe strategiile CLLD să nu fie unul mort, proiectele să continue să existe. La nivelul celor 3 UAT-uri care implementează proiectele pilot există dorința să se continue și mai departe pe abordarea integrată a incluziunii sociale și să asigurăm sustenabilitatea acestor tipuri de intervenții și în viitor.

5. Detalii privind implementarea Axei prioritare 1 „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere”

Doamna Luminița Zezeanu a precizat că are în vedere o comparație cu prezentarea din CMPOR din noiembrie 2013 în ceea ce privește procentele atât pentru noua cât și pentru vechea realocare financiară.

Axa prioritară 1 are un procent de absorbție de 38%, față de media programului de 52,02 % și sunt întârzieri la nivelul polilor de creștere iar media absorbției este de 22,4% ceea ce face ca pe domeniul major de intervenție procentul să scadă la 31,2%. Apoi au fost prezentate doar proiectele cu probleme pe fiecare pol de creștere.

Polul de creștere Iași are în întârziere proiectul de la Plaja din Nicolina. Contractul a fost semnat în 12 februarie 2014 cu o durată de 20 luni, un proiect relativ mare de 18 milioane lei. Până în prezent nu a fost semnat contractul de lucrări, licitația

fiind anulată datorită unor solicitări de clarificări, fiind necesară revizuirea proiectului tehnic și relansarea licitației.

Polul de creștere Constanța - Modernizarea drumului județean Poarta Albă-Ovidiu Contractul a fost semnat în septembrie 2013 cu o durată de 22 luni, valoarea eligibilă de 23 milioane lei, până în prezent nu a fost semnat contractul de lucrări, procedura fiind încă în desfășurare. Proiectul din Portul Turistic Tomis este în întârziere pentru că nu a fost depusă nici o ofertă și licitația a fost anulată.

Polul de creștere Ploiești - are o absorbție de doar 9,4%, cu multe probleme. Contractul pentru Parcul municipal Vest Ploiesti a fost semnat în 29.08.2011 cu o durată de implementare de 36 luni și o valoare eligibilă de 72 milioane lei. Procedura de atribuire a fost anulată în decembrie 2011 pentru imposibilitatea încheierii contractului, cauzată de un litigiu cu terenul pe care este amplasat proiectul.

Un alt proiect în întârziere este Creșterea mobilității transportului public prin reabilitarea traseului tramvaiului 102, contractul a fost semnat în martie 2013 pentru 28 luni cu o valoare de 64 milioane lei, nu a fost încă semnat contractul de lucrări.

Accesibilitatea și fluidizarea traficului în zona industrială Vest, procedura de atribuire a contractului de lucrări este în desfășurare din februarie 2014, nu s-a reușit atribuirea lucrării din cauza contestațiilor.

Polul de creștere Craiova are un procent de 29% absorbție, întâmpină probleme la proiectul Amenajarea parcării subterane la Teatrul Național, contractul de lucrări s-a semnat abia în martie 2014.

Polul de creștere Timișoara - absorbție 16%. Proiectul Parcul tehnologic de la Timișoara deși contractual a fost semnat în octombrie 2012 beneficiarul nu poate finaliza documentația tehnică necesară lansării procedurii de atribuire a contractului de lucrări datorită problemelor cu proiectantul inițial al proiectului tehnic, practic nu va putea fi finalizat până la 31 decembrie 2015.

Un alt proiect cu probleme Reabilitarea spațiilor publice din centrul istoric, contractual a fost semnat în decembrie 2011 și are o durată de implementare de 33 luni.

Polul de creștere Cluj cu o absorbție de 31% înregistrează întârzieri la Parcul Industrial Tetarom contract semnat în aprilie 2014, este un proiect complex din punct de vedere tehnic cu o durată de implementare de 17 luni.

Polul de creștere Brașov cu o absorbție de 17%, înregistrează întârzieri la Centrul de Afaceri și Transfer tehnologic, se estimează atribuirea contractului de lucrări în septembrie 2014 și cu o durată a contractului de lucrări de 16 luni.

În ceea ce privește proiectele de eficiență energetică în regiunea București-Ilfov a fost acoperită integral alocarea de proiecte depuse, iar în Sud Muntenia și Nord-Est depunerea este redusă.

La 15 septembrie 2014 se încheie depunerea proiectelor de eficiență energetică și sperăm că vor mai fi depuse proiecte și în celelalte regiuni.

6. Detalii privind implementarea Axei prioritare 2 „Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport”

Aborbția pentru această axă prioritară este de 75% cu plăți de 318 milioane euro FEDR. Procentul de supracontractare este de 130%, în decembrie 2013 s-au realocat 67 milioane iar procentul de supracontractare a scăzut la 111%. Fondurile realocate în decembrie 2013 au fost alocate procentual fiecărei regiuni și cu toate acestea avem o supracontractare de 178 milioane euro.

7. Detalii privind implementarea Axei prioritare 3 „Îmbunătățirea infrastructurii sociale”

Gradul de absorbție al axei prioritare 3 este de 62%, iar sumele rambursate de comisie fiind de 328 milioane. Se poate observa o contractare integrală a sumelor. 23 milioane au fost realocate în decembrie 2013, s-au contractat toate proiectele din liste de rezervă și au intrat în precontractare 12 cereri de finanțare.

Reabilitarea și echiparea serviciilor sociale - au fost 213 centre sociale contractate, multe fiind deja finalizate însă în perioada aprilie-mai DG Regio au semnalat unele încălcări ale drepturilor persoanelor cu dizabilități din centrele sociale finanțate prin POR. Ca urmare, Autoritatea de Management a solicitat Ministerului Muncii un plan de monitorizare până în decembrie 2015, pentru toate centrele sociale finanțate din program, astfel încât să fie atent monitorizate de Ministerul Muncii și ADR-uri, urmând apoi să se facă un raport complet la Comisie.

Proiectele de intervenții în situații de urgență au fost finalizate, majoritatea. Sunt în curs de implementare cele noi contractate din economii și nu au fost probleme odată ce au fost semnate contractele de achiziție publică.

În ceea ce privește infrastructura educațională, urmare a realocării a celor 150 milioane în decembrie 2013, AM-ul a deschis un nou apel de proiecte în martie 2014. Au fost depuse 426 cereri de finanțare pentru acest nou apel cu un grad de acoperire de 167%. Apelul s-a făcut prin depunerea a două secțiuni a cererii de finanțare, una cu verificarea sumară a achizițiilor publice astfel încât au rămas 298 cereri de finanțare ceea ce reprezintă 117% din alocarea de 150 milioane.

8. Detalii privind implementarea Axei prioritare 4 „Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local” - cu un grad de absorbție de 60% care se datorează proiectelor destinate microîntreprinderilor care au fost finalizate, 80% grad de absorbție pe dmi 4.3.

Dmi 4.1 se observă că în regiunea Sud-Est gradul de contractare este de 50% datorat solicitărilor de reziliere din partea beneficiarilor, chiar după ce a fost contractat.

Dmi 4.2 nu sunt probleme deosebite în prezent.

În ultimul apel de proiecte din martie 2014 există un grad mare de solicitări pe microîntreprinderi în cele trei regiuni – Nord-Est, Sud Muntenia și Nord-Vest. Au fost 743 cereri de rambursare, dar au fost fonduri pentru 300 cereri.

Dacă inițial au fost alocate 3,88 milioane euro pentru regiunea Nord-Vest, ulterior s-a suplimentat printr-un schimb între regiunea Nord-Vest și Sud-Est cu aproximativ 12 milioane ceea ce a făcut posibil 118 contracte de finanțare. Se estimează creșterea numărului de locuri de muncă cu peste 1400 prin aceste contracte.

9. Detalii privind implementarea Axei prioritare 5 “Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului” cu 39% absorbție, se datorează complexității proiectelor din dmi 5.1 cât și din cauza gradului mic de absorbție din dmi 5.3. În regiunea București-Ilfov încă mai au sume disponibile pentru dmi 5.1. Cerere mare de proiecte în regiunea în Sud-Est și Sud Muntenia. În ceea ce privește infrastructura de turism aici intră proiecte sub ajutor de stat pentru care se finalizează contractarea la 30 iunie 2014 cât și proiecte care nu intră sub schema de ajutor de stat. Vom finaliza contractarea la 30 iunie 2014 nefiind probleme deosebite în acest moment.

Dmi 5.3 apelul pentru depunerea centrelor de informare turistică s-a încheiat în iunie 2014 cu 31 proiecte care acoperă 77% din alocarea inițială de 118 milioane. Sunt disponibili 4 milioane euro. Gradul de absorbție pe brandul turistic este de 10% și proiecte depuse fiind în procent de 85% iar promovarea produselor turistice sunt în linie cu marea parte a programului în procent de 46% absorbție și 97% contractat. Media de absorbție este de 23% pe acest domeniu major de intervenție la data de 30 mai 2014.

10. Detalii privind implementarea Axei prioritare 6 “Asistență Tehnică” - această axă prioritară are un grad de absorbție de 55%. S-au transmis adrese cu propunerea de a prelungi contractele de finanțare și de a mări bugetele, astfel încât să nu mai fie nevoie de depunerea altor cereri de finanțare și să nu avem

întârzieri în contractare. Sumele sunt cele disponibile în prezent urmând ca, dacă vom identifica alte sume să încheiem alte acte adiționale.

Domeniul major de intervenție 6.2 "Sprijinirea activităților de informare și publicitate" are grad de contractare 93% fiind plătit 45% până în prezent.

Domnul Ion Cîlea, Președinte CJ Vâlcea a menționat referitor la proiectul Reabilitarea Spitalului Județean de Urgență Vâlcea că semnarea contractului de finanțare a fost în septembrie 2011 iar în ianuarie 2013 a fost semnat contractul major de lucrări. În proiectul tehnic au fost prevăzute realizarea cablurilor electrice. Legislația în domeniul cablurilor electrice a fost modificată în data de 29.11.2011 prin introducerea unui nou normativ. Astfel, această modificare legislativă nu a fost cuprinsă în proiectul tehnic inițial care a fost recepționat în data de 15.11.2010, astfel oferta constructorului prevedea achiziționarea de cabluri care nu respectă noul normativ.

S-a luat legătura cu reprezentanții UCVAP în vederea demarării procedurii de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț (art.122 lit. i din O.U.G. 34/2006 privind *atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*), răspunsul acestora fiind negativ întrucât data la care s-a produs modificarea legislativă este anterioară anunțului de participare (15.03.2012).

Totodată, în ciuda faptului că înainte de lansarea achiziției publice de lucrări autoritatea contractantă a transmisă o adresă către AM POR prin care solicita dacă este oportună includerea cheltuielilor diverse și neprevăzute în valoarea estimată, răspunsul la acea dată nu a fost favorabil și astfel nu a fost inclusă în valoarea contractului și valoarea cheltuielilor diverse și neprevăzute.

De asemenea având în vedere prevederile Ordinului pentru aprobarea Ghidului privind principalele riscuri identificate în domeniul achizițiilor publice și recomandările Comisiei Europene ce trebuie urmate de autoritățile de management și organismele intermediare în procesul de verificare a procedurilor de achiziții publice publicat în iulie 2013 privind modificarea contractului de lucrări atribuit prin procedura de achiziție publică este necesară clarificarea procedurii de achiziție publică aplicabilă în cazul cablurilor electrice menționate, precum și modalitatea de decontare a acestor cheltuieli.

Totodată a propus luarea în considerare includerea clauzelor contractuale FIDIC – (*Federația Internațională a Inginerilor Consultanți*) și pentru contractele finanțate prin Programul Operațional Regional în următoarea perioadă de programare, pentru că ar fi în interesul beneficiarilor utilizarea FIDIC-ului galben (proiectare și execuție).

O altă problemă semnalată se referă la studiile de fezabilitate să fie în paralel cu proiectul de execuție și a propus găsirea unei soluții pentru implementarea acestei măsuri în legislația românească care ar grăbi ritmul de elaborare al documentației. Totodată a propus ca în următoarea perioadă de programare să se armonizeze ordinul de cheltuieli cu HG nr. 28/2008 privind aprobarea conținutului cadru al documentației tehnico economice aferente investițiilor publice.

O altă problemă prezentată a fost o investiție finanțată prin POR și trecută de ministrul de atunci pe fonduri neguvernamentale HG 148. Au fost dați prima parte de bani atunci și s-a rămas cu 349 miliarde lei vechi neachitați. Deși investiția este 90 % realizată și totul este funcțional au rămas lucrările la aleile de acces și parcare auto. A solicitat găsirea unei soluții pentru această problemă.

Încă o problemă semnalată a fost proiectul „Dezvoltarea infrastructurii de agrement din Voineasa - Adventure Park”, pentru care s-a primit răspuns că nu mai sunt bani. Domnul președinte a propus să se realoce bani de la alte axe pentru finanțarea acestui proiect.

Doamna Secretar de Stat Sevil Shhaideh a precizat că răspunsurile la toate problemele nu se pot da pe loc și că toate aspectele semnalate vor fi analizate în următoarele zile.

Totodată a menționat că MFE pregătește o propunere pentru toate programele operaționale astfel încât beneficiarul să poată depune aplicații cât mai simple și procedurile de achiziții să se facă la pachet, proiectare și execuție, precum și o propunere pentru armonizarea cheltuielilor eligibile.

Cu privire la proiectul Adventure Park s-au făcut demersuri, iar una dintre soluții ar fi ajutorul de stat cu 50% contribuția consiliului județean.

Domnul Vasile Mustăța, Președinte CJ Giurgiu a solicitat să se precizeze dacă în ședința CMPOR de la Sibiu s-a aprobat realocarea sumei de 350 milioane euro pentru POR.

Doamna Secretar de Stat Sevil Shhaideh a menționat că suma finală realocată a fost de 240 milioane euro din care 150 milioane euro pentru școli, 33 milioane pentru spitale și 67 milioane pentru drumuri. Propunerea de realocare a 350 milioane de euro a fost în ședința Comitetului de Monitorizare POR din noiembrie 2013, ulterior acestei ședințe fiind aprobată, prin procedură scrisă de către membrii CMPOR realocarea sumei de 240 milioane euro a fost pentru școli și dacă există solicitări ce depășesc alocarea să se suplimenteze din cei 67 milioane euro de la drumuri.

Domnul Vasile Mustățea, Președinte CJ Giurgiu a precizat că dacă nu au nevoie de bani la școli, pot folosi acei bani pentru altceva, pentru că mai multe școli care trebuiesc reparate nu îndeplinesc criteriile. Totodată a întrebat dacă există o șansă pentru drumuri chiar dacă prioritare sunt învățământul și sănătatea.

Domnul Adrian Crăciun, Polul de creștere Constanța a precizat că proiectele din Planul de Dezvoltare Integrat sunt în grafic. Întârzierea absorbției se datorează ajungerii la maturitate a proiectelor din planul de dezvoltare integrat și se datorează faptului că dmi 1.1 a demarat mai repede decât dmi 2. A dorit această precizare să nu se rămână cu impresia că aceste întârzieri sunt importante iar în realitate riscurile există și se încearcă să se depășască printr-o abordare corectă și în ceea ce privește Constanța cu proiectul „Șoseaua de Coastă” - 17 luni care în realitate sunt 12 luni datorită intrării în vigoare a HG-ului care permite să se lucreze și în perioada estivală și se reduce timpul de implmentare cu 5 luni. În prezentare gradul de absorbție este de 21% dar din situațiile polului Constanța gradul de absorbție este de 28%, diferența fiind probabil între cererea de plată și cererea de rambursare.

Doamna Secretar de Stat Sevil Shhaideh a precizat că trebuie prezentate aceste proiecte cu grad de risc pentru că termenul final 2015 se apropie și este greu de crezut că într-un an de la 21% se poate ajunge la 100%. Provocarea este în ambele părți și trebuie luată o decizie dureroasă ca să nu se plătească din bugetele locale.

Domnul Koen DELANGHE, a apreciat prezentările mai ales cele în care s-au discutat riscurile pentru polii de creștere. S-a luat în considerare încă din întâlnirile anterioare și demonstrat ulterior că a fost nevoie de aceasta analiză. Deciziile dificile menționate trebuie să fie luate chiar acum sau în viitorul apropiat, fiind la doar 18 luni înainte de finalizarea programului. Beneficiarii și organismele intermediare care au experiență știu foarte bine cum se vor derula lucrurile mai departe.

Pe baza prezentărilor a rezultat că sunt 5 proiecte cu risc care nu au fost contractate și unul care nu o să fie finalizat înainte de finalul lui 2015. Deci, da, aveți dreptate să spuneți că în ceea ce privește găsirea resurselor bugetare în vederea finalizării acestor proiecte din surse locale sau naționale reprezintă o prioritate urgentă. Trebuie găsit acest buget în 2016 deoarece mai rămân 14 luni până la finalizarea programului din decembrie 2015, când trebuie realizat raportul final. După decembrie 2015 trebuie găsite resurse proprii, care să nu provină de la Comisie.

Provocarea este să ne uităm la pachetul Poli de Creștere, nu la proiecte în sine. Într-un an trebuie să fie folosiți încă 50% din bani, ceea ce nu poate fi ignorat. Așadar este bine că au fost subliniate aceste aspecte.

În ceea ce privește eficiența energetică în clădirile rezidențiale recuperarea nu a avut loc așa cum s-a sperat. Rămâne incertitudinea referitoare la absorbția completă a acestor bugete. Nu se știe care este estimarea, cât din banii alocați vor putea fi cheltuiți, dacă există vreo decizie care să anticipeze economii în acest domeniu.

Axa prioritară 2: în ceea ce privește contractarea totală, a existat flexibilitate și posibilitatea de a absorbi banii. Cu flexibilitatea de 10% existentă în prezent, aceasta este o axă prioritară ce poate fi văzută ca un ajutor pentru gestionarea eficientă a absorbției.

Axa prioritară 3 : vestea buna este că a fost nevoie de bani pentru proiectele din rezervă, urmând să fie implementate. Singurul lucru îngrijorător este că, per total, pentru infrastructura de sănătate în general procentul proiectelor finalizate este relativ scăzut în comparație cu media. Astfel, începerea de proiecte noi acum este puțin riscantă știind din experiență că, în general, aceste proiecte se derulează mai încet decât în medie. Dar există certitudinea că acestea vor fi monitorizate în continuare îndeaproape.

Interesante au fost prezentările privind măsurile de monitorizare a centrelor sociale, în special centrele rezidențiale. Acestea reprezintă un domeniu sensibil la nivelul politicii UE, de aceea se îndeamnă la o bună colaborare a celor implicați în monitorizare pentru a aduce la bun sfârșit acest proces.

Școlile : multumiți de faptul că se merge pe linia cea bună. Singurul inconvenient care probabil că nu poate fi anticipat în mod complet este faptul că multe proiecte nu pot respecta criteriile pe care programul le prevede în materie de asigurare a regularității cheltuielilor. Cu toate acestea, încă este posibil ca banii să fie absorbiți, ceea ce reprezintă o veste bună.

În ceea ce privește axa 4, există o dorință/ cerere legată de viitoarea perioadă de programare. Aceasta este una dintre principalele arii de intervenție în care lucrurile decurg bine. Există o cerere ridicată și, în comparație cu proiectele din sectorul public, în ceea ce privește depunerea dosarelor și cererile, lucrurile merg relativ repede. În ceea ce privește viitoarea perioadă de programare, unul dintre principalele puncte de discuție în contextul Acordului de Parteneriat și al Programului este concentrarea resurselor în contextul Specializării Inteligente, în contextul creșterii competitivității, în acele sectoare și domenii specifice în care firmele pot crește mai repede și avea valoare adăugată ridicată. Ar fi interesant de văzut dacă se poate face o analiză a programului actual, din punct de vedere al

finanțării ce se alocă pe sectoare și performanțele acestor IMM-uri, pentru a vedea care sunt lecțiile ce pot fi învățate și cum se poate înainta din acest punct de vedere. Aceasta a fost o remarcă generală, direct legată de evaluarea pozitivă a acestei axe.

În ceea ce privește axa referitoare la turism, suntem mulțumiți de faptul că recomandarea de a monitoriza îndeaproape progresul înregistrat la nivelul acestei axe a fost luată în considerare. Există progres, dar, la fel ca și pentru alte axe, încă este timp să se ia o decizie referitoare la direcționarea resurselor sub-utilizate și a potențialelor economii către alte arii de intervenție în care se consideră că această flexibilitate poate fi benefică.

Doamna Luminița Zezeanu, Șef AMPOR a menționat că numărul spitalelor finalizate este de 22% dar acest procent este afectat și de realocarea din decembrie fiind contractate alte 12 spitale, rata de absorbție fiind de 50 % pe acest domeniu major de intervenție.

Domnul Gabriel Friptu, director general a menționat că anticipează următorul subiect de pe agenda de zi care se referă la evaluarea de program și informează chiar dacă nu face obiectul acestui punct din agendă că se află în derulare un acord cadru dedicat zonelor de evaluare de impact. Unul din domeniile analizate ca și evaluare de impact este finanțarea microîntreprinderilor. Este o evaluare destul de avansată, foarte multe rezultate le vom folosi pentru POR 2014-2020 să vedem care a fost impactul și reacția mediului de afaceri pe diverse sectoare și domenii inclusiv dacă există o specificitate la nivelul regional. Suplimentar de ceea ce va însemna evaluarea ex-ante a posibilelor instrumente de utilizat pe pachetul următor.

În afară de această evaluare de impact pentru mediul de afaceri vor urma câteva evaluări de impact pe zona polilor de creștere pentru a vedea impactul asupra a ceea ce s-a finanțat. Finanțările pentru servicii sociale, educație și investiții în turism, ne ajută într-o mare măsură pe noua programare, dar ne creează o imagine pentru raportul final de închidere al programului care va pune accentul pe impact și mai puțin pe cifrele care țin de derularea efectivă a proiectelor.

Domnul Koen DELANGHE a revenit cu precizări privind programul în ansamblu: s-a introdus o țintă pentru cheltuielile la sfârșitul acestui an, aceasta nu mai este o țintă care să reflecte riscul de dezangajare din partea Comisiei, pentru că s-au schimbat aceste reguli (la nivelul Comisiei) și suntem în regulă din acest punct de vedere, dar rămâne o țintă importantă în asigurarea evoluției spre maximizarea

absorbției. Încetinirea în implementarea programului care a fost observată de la ultimul CM pare să se reflecte aici. Dacă ne uităm la aceste cifre și se dorește să se mențină ținta pentru acest an, trebuie să se cheltuiască mai mult de 110, până la 125 milioane de Euro/ luna iar în acest moment suntem, din păcate, cu mult sub acest prag. De aceea ceea ce a spus domnul vice-premier la început, ca toata lumea să se implice în accesarea acestor fonduri, este mai mult decât valabil.

Un al doilea punct este legat de evitarea neînțelegerilor pe baza unui grafic din prezentare referitor la profilul de finanțare al programului (în ce ani trebuie să fie atinse anumite ținte, luând în considerare și noua alocare, mărită). Din grafic pare că ar fi prevăzute niște cheltuieli și în anul 2016 (deși nu este foarte clar). Se evidențiază faptul că nu ar trebui să apară neînțelegeri, toate cheltuielile trebuie să fie realizate înaintea anului 2016 (poate ca ține doar de prezentare, dar este un aspect important).

Doamna Luminița Zezeanu, Șef AMPOR a precizat că din previziuni propunerea pentru acest an este cheltuirea celor 900 milioane euro. Până acum au fost declarați 250 milioane euro, apoi a fost o pauză din cauza SMIS-ului care nu a funcționat și nu s-au declarat cheltuieli până pe 22 mai 2014. Începând din 30 iunie 2014 se va transmite la ACP o nouă declarație de cheltuieli de 90 milioane euro. Pentru cei 240 milioane realocați în decembrie se speră să fie cheltuiți și să fie rambursați până în 31 decembrie 2015.

11. Prezentarea concluziilor evaluării intermediare a POR 2007-2013

Domnul Eugen Perianu, Consultant KPMG a declarat că în mare parte indicatorii de rezultat propuși vor putea fi atinși prin proiectele contractate dacă sunt derulate în grafic. Greutățile întâmpinate au fost în atingerea indicatorilor de rezultat și atingerea obiectivelor specifice. Ca efecte ale programului, au trecut 7 ani de la derulare, efectele sunt la nivel anticipativ. Orice proiect are un efect și creează ceva ce înainte nu a existat. Ce a încercat să se analizeze a fost pe ansamblu la nivel național. În ce măsură POR poate aduce un efect notabil. Până în acest moment POR adresează în multe din domeniile de intervenție un număr de doar câteva procente dintre obiectivele care au nevoie de reabilitare sau dezvoltare. Bineînțeles programul este limitat ca buget, nevoile pe plan național sunt mari, probabil există și alte surse de finanțare care pot fi accesate, dar în ansamblu POR a prezentat doar până în 5% ce ar fi putut fi acoperit sau ar fi necesitat intervenție. Din acest punct de vedere efectul POR nu poate fi spectaculos pe plan național. Câteva elemente care au redus din efectele obținute

ale programului, un aspect deja menționat și anume indicatorii care nu reflectă dacă măsurile obiective sunt sau nu atinse și anume că programul are un caracter ușor fragmentat în diverse domenii de intervenție unde poți adresa o multitudine de nevoi și dacă vrei să obții un efect mare, spectaculos în anumite domenii, regiuni sau oraș doar axa 1 este cea care integrează aceste intervenții și poate duce la un efect mare. Este prea departe de a spune că va avea o contribuție la reducerea disparităților regionale pentru că simpla alocare de bugete diferențiate în funcție de PIB-ul/locuitor în funcție de regiuni nu este un instrument suficient pentru a ajuta regiunile rămase în urmă să reducă decalajul față de regiunile mai dezvoltate. Despre implementarea programului majoritatea factorilor interni și externi sunt deja cunoscuți. În toate comitetele au fost discutați. Se subliniază că în următoarea perioadă de programare s-ar estima o perioadă unde se anticipează mai multe riscuri și se poate lua măsuri de prevenție sau de reducere a acestor riscuri. Aceasta ar fi o recomandare adică o mai bună anticipare a riscurilor. Din calculele noastre absorbția POR până la sfârșitul perioadei de implementare ar fi de 15% luând în calcul anumite întârzieri ale proiectelor de 4-5 luni care nu vor fi recuperate și rata de execuție bugetară medie de 80% la nivelul unui proiect. Cu acest scenariu este probabil ca rata de absorbție să fie de 85% sau invers spus un risc de dezangajare de 15%.

Pentru actuala perioadă de programare una dintre constatările a fost faptul că nu se prea mai pot spune multe lucruri în afară de să avem grijă la derularea proiectelor. Proiectele contractate și aflate în derulare să nu acumuleze întârzieri și o urmărire a acestui risc cât mai frecvent se sugerează o monitorizare lunară.

Prima recomandare este o alocare financiară diferită pe baza diferențelor de produs intern brut pe regiuni nu este suficientă și propunerea este să se ia în calcul și alte mecanisme de genul domenii majore care poate să existe într-o regiune și să nu existe în alta în funcție de specificul regiunii. Organizarea de apeluri de proiecte și cu termen fix nu doar cu depunere continuă cel puțin pentru acele domenii care vizează un număr mare de potențiali beneficiari eligibili.

O altă recomandare este promovarea mai activă a unor parteneriate la nivel local fiindcă credem că în acest fel pot iniția și implementa proiecte cu un mai mare impact la nivel regional dincolo de interesul unei comunități sau a unui județ. Referitor la procesul de management al implementării programului subliniem faptul că la începutul acestui exercițiu de programare a existat o planificare și un sistem de prognoză al ratei de contractare și absorbție care funcționa și ca un plan și care ar fi trebuit să fie ca un foarte bun exemplu ca bună practică dar din păcate acest sistem a ieșit din uz iar recomandarea noastră este de a fi repus în funcțiune în cadrul următoarei perioade de programare. Analiza posibilității creării unui ghid

de aplicare unic nu doar pentru toate domeniile programului dar poate pentru toate programele. Cel puțin un ghid care să includă toate informațiile de interes general și comune între toate programele operaționale. O astfel de inițiativă ar putea simplifica munca celor care elaborează aceste ghiduri cât și munca celor care le citesc și care trebuie să le pună în aplicare.

O concluzie generală este că probabil POR a obținut și urmează să obțină cel mai bun compromis care era posibil a fi obținut, date fiind resursele existente, noutatea exercițiului, sistemul actual de management care trebuie să obțină un echilibru între viteză, respectarea legislației, respectare regulamente, rezolvarea tuturor problemelor care apar. Principala provocare reprezintă derularea în bune condiții și la timp a proiectelor contractate dar față de care nu avem ce alte recomandări să se facă decât să se aibă grijă la acest aspect.

Vineri, 20 iunie 2014

1. Elaborarea documentelor de programare pentru perioada 2014-2020

a. Stadiul activităților de programare

Luiza Radu, șef serviciu, Serviciul Planificare a prezentat conținutul Programului Operațional Regional 2014-2020, variata în lucru la data de 30 mai a.c. În aceste condiții, au fost prezentate cele 11 axe prioritare ce fundamentează alocarea de 6.298 milioane euro. Pentru fiecare axă prioritară au fost enunțate tipurile de activități și potențialii beneficiari:

- **Axa Prioritară 1 - Promovarea transferului tehnologic** care va finanța crearea, modernizarea și extinderea infrastructurilor de inovare și transfer tehnologic, inclusiv dotare pentru entități juridic constituite care desfășoară sau își creează o infrastructură cu rol de transfer tehnologic
- **Axa Prioritară 2 - Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor** care va sprijini pentru toate categoriile de IMM-uri construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii IMM, inclusiv dotare cu instalații, echipamente (inclusiv sisteme IT), utilaje, mașini, inclusiv noi tehnologii, precum și crearea/ modernizare/ extinderea incubatoarelor/ acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor aferente
- **Axa Prioritară 3 - Eficiență energetică în clădiri publice** care va implica și măsuri de consolidare a acestora pentru autorități publice centrale și locale
- **Axa Prioritară 4 - Sprijinirea dezvoltării urbane** pentru cele trei categorii de orașe finanțate: poli de creștere – 7, poli de dezvoltare urbană - municipii

reședință de județ - 33 și centre de dezvoltare zonală - orașe și municipii – 271. Tipurile de activități sprijinite sub această axă prioritate sunt eficiență energetică a clădirilor rezidențiale, inclusiv măsuri de consolidare a acestora, investiții în iluminatul public, măsuri pentru transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.) și regenerarea și revitalizarea zonelor urbane (modernizare spații publice, reabilitare clădiri/ terenuri abandonate, centre istorice, etc)

- **Axa Prioritară 5 - Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului** va sprijini restaurarea, protecția și valorificarea prin turism a patrimoniului cultural, valorificarea economică a potențialului turistic balnear, valorificarea economică a potențialului turistic cu specific local pentru autorități publice locale și centrale, ONG – uri, unități de cult și parteneriate între aceste entități.
- **Axa Prioritară 6 - Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală** va susține reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea, directă sau indirectă cu rețeaua TEN T și construcția / reabilitarea / modernizarea șoselelor de centură cu statut de drum județean aflate pe traseul drumului județean respectiv pentru autoritățile publice locale, respectiv consiliile județene.
- **Axa Prioritară 7 - Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale** se fundamentează pe construcția de spitale regionale, construirea/ reabilitarea/ modernizarea infrastructurii de servicii medicale, inclusiv dotarea cu echipamente și reabilitarea/ modernizarea infrastructurii pentru servicii sociale nerezidențiale, inclusiv dotarea cu echipamente pentru autoritățile publice locale, furnizori de servicii sociale de drept public și privat, acreditați conform legii și parteneriate.
- **Axa Prioritară 8 - Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban** se va implementa prin instrumentul CLLD pentru următoarele activități integrate: construirea/ reabilitare/modernizare locuințelor sociale, investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale, stimularea ocupării - activități de economie socială și activități de dezvoltare comunitară integrată – activități de informare, consiliere, prin grupurile de acțiune locale constituite între unități administrativ-teritoriale, furnizorii de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați conform legii și ONG-uri.
- **Axa Prioritară 9 - Dezvoltarea infrastructurii educaționale** prin susținerea unor activități: construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare (creșe), preșcolare (grădinițe) și

a celei pentru învățământul general obligatoriu (școli I- VIII) și reabilitarea/modernizarea/echiparea infrastructurii școlilor profesionale, liceelor, infrastructurii educaționale universitare pentru unități administrativ-teritoriale (APL) și instituții de învățământ superior de stat.

- **Axa Prioritară 10 - Îmbunătățirea activității cadastrale** va fi dedicat unui singur proiect major în valoare de 250 mil euro FEDR pentru realizarea de măsuri cadastrale pentru mediul rural.
- **Axa Prioritară 11 - Asistență tehnică** continuă ceea ce s-a implementat în actuala perioadă de programare bugetul axei fiind de 104 mil euro FEDR.

În continuare, d-ra Luiza Radu a prezentat situația atipică a regiunii București-Ilfov față de celelalte regiuni, întrucât aceasta se încadrează în categoria regiune mai dezvoltată căreia i se va aplica anumite condiții specifice, respectiv grad mai mare de concentrare a fondurilor pe obiectivele tematice 1 – 4, rate de cofinanțare diferite și alocare diferențiată în cadrul programelor operaționale. La nivelul POR 2014-2020, regiunii București Ilfov i se va aloca 340,90 mil euro (distribuită în cadrul axelor prioritare ale POR).

Specific actualei perioade de programare sunt instrumentele teritoriale, pentru care România a decis să le implementeze prin Investiții Teritoriale integrate (ITI) în Delta Dunării și Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) în zonele urbane. Implementarea ITI Delta Dunării se va realiza pe baza rezultatelor unui proiect derulat cu Banca Mondială, respectiv dezvoltarea strategiei pentru acest teritoriu, identificarea de proiecte finanțate prin acest instrument și asigurarea cadrului de guvernare pentru gestionarea acestuia. Aceste proiecte vor fi finanțate din mai multe programe operaționale și implementarea acestora se va realiza ținând cont de regulile de finanțare specifice fiecărui program. Instrumentul CLLD se va utiliza pentru sprijinirea incluziunii sociale a comunităților defavorizate din mediul urban prin realizarea anumitor tipuri de investiții cuprinse în strategiile CLLD axate pe infrastructura de locuire (locuințe sociale), infrastructura socială (educație, sănătate, servicii sociale), cât și pe măsuri destinate încurajării ocupării (prin activități de economie socială), în paralel cu implementarea unor activități de dezvoltare comunitară integrată (informare/ consiliere/ mediere etc.).

Un alt aspect specific perioadei de programare 2014-2020, care a fost menționat, a constat în finanțarea din programe operaționale, inclusiv POR, a Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării – SUERD. În cadrul POR, nu vor fi eligibile decât 12 județe riverane Dunării pentru care li se vor aloca 10 % din

fondurile alocate axelor prioritare POR (cu excepția celor pentru cadastru și asistență tehnică).

Domnul Alexandru OPREAN, Secretar de Stat, Ministerul Culturii, a dorit să se precizeze care este alocarea pentru patrimoniul cultural în cadrul POR prin departajarea de turismul balnear, prin sublinierea importanței acestui domeniu în cadrul POR, mai ales acolo unde ministerul de resort nu poate interveni și autoritățile publice locale pot aplica ca beneficiari.

Doamna Sevil Shhaideh, Secretar de Stat a subliniat că aceste aspecte se vor detalia în ghiduri, în perioada următoare.

De asemenea, domnul Alexandru Oprean, Secretar de stat, Ministerul Culturii, a dorit să se detalieze alocarea din fiecare axă prioritară a POR 2014-2020 pentru SUERD. D-na Sevil Shhaideh, Secretar de Stat în Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, a menționat că nu toate axele prioritare ale POR vor fi dedicate și SUERD, iar decizia de eligibilitate a celor 12 județe fiind luată la nivelul Guvernului României.

Domnul Ion Dumitrel, Președintele CJ Alba a cerut clarificări privind eligibilitatea teritoriului pentru SUERD în cadrul POR, întrucât conform Acordului de Parteneriat întregul teritoriu al României este eligibil pentru implementarea SUERD.

D-na Sevil Shhaideh, Secretar de Stat, a subliniat încă odată că această decizie pentru POR a fost luată la nivelul Guvernului României întrucât acest program finanțează partea de infrastructură și un port la Iași nu ar fi oportun pentru a finanțat, iar programele finanțate din FSE vor avea ca eligibilitate tot teritoriul României pentru implementarea SUERD.

Domnul Koen Delanghe, reprezentantul DG REGIO a dorit să precizeze momentul în care se află procesul de programare din perspectiva relației dintre România și Comisia Europeană, subliniind că în prezent principalele discuții și negocieri sunt concentrate pe Acordul de Parteneriat, iar în acest sens se fac progrese importante, exprimând-și speranța că în următoarele săptămâni va exista și o indicare clară a momentului în care Comisia Europeană va fi pregătită să adopte Acordul de Parteneriat.

Domnul Delanghe a făcut această remarcă întrucât tot ceea ce s-a discutat mai devreme referitor la noul Program Operațional Regional, trebuie să se fie în concordanță cu cadrul general stabilit prin Acordul de Parteneriat, astfel că atâta

timp cât acesta din urmă nu este stabilizat în proporție de 100%, negocierea privind programul operațional nu poate înainta la viteza maximă.

Cele două, Acordul de Parteneriat și programul operațional, sunt strâns legate în noul sistem de negociere, la fel cum programul este strâns legat de Strategia 2020, datorită obiectivelor tematice care sunt prezentate în Regulamente, suplimentar axelor prioritare. Astfel, alocările bugetare pe axe prioritare și obiective tematice sunt legate de cerințele privind concentrarea resurselor pe anumite tipuri de activități și obiective tematice.

Dl Delanghe a dorit să facă și o serie de comentarii asupra celor prezentate, precizând că acestea nu trebuie văzute ca și o negociere oficială ci doar ca un feed-back informal asupra celor prezentate, pentru a putea avea o poziție oficială fiind necesară o transmitere oficială, anterioară, a programului.

Dl Delanghe a subliniat că evaluarea ex-ante a programului se află încă în curs de desfășurare, menționând că aceasta reprezintă un exercițiu foarte important pentru Comisie, pentru că în stabilirea poziției privind diferitele aspecte propuse prin programul ce va fi transmis oficial, Comisia se va baza foarte mult pe prevederile evaluării ex-ante, precum și pe cele ale evaluării intermediare prezentate ieri, întrucât aceste evaluări trebuie văzute ca elemente ce trebuie utilizate pentru îmbunătățirea documentelor pentru viitoarea perioadă de programare și a rezultatelor stabilite pentru România.

Alinierea la orientările strategice și respectarea recomandărilor evaluărilor, reprezintă în opinia dlui Delanghe, cele două elemente majore de care se va ține cont în redactarea comentariilor asupra propunerilor oficiale din program.

Un alt aspect asupra căruia dl Delanghe a dorit să atragă atenția membrilor Comitetului de Monitorizare, a fost rolul indicatorilor și a noului cadru de performanță care trebuie definite în cadrul noului program. Aceasta reprezintă o diferență majoră față de actuala perioadă, în sensul în care indicatorii trebuie să fie definiți foarte atent, trebuie să fie ambițioși dar în același timp realiști, întrucât va exista o evaluare formală a realizărilor în anul 2018, care va avea impact asupra modului în care rezerva de performanță (reprezentată de sumele care nu au fost incluse în prezentarea anterioară), va fi alocată diferitelor domenii de intervenție sau diferitelor categorii de regiuni.

În acest context, dl Delanghe a recomandat să se analizeze foarte atent rezultatele atinse în ultimii ani de către program și să identifice lecțiile învățate privind

indicatorii, cum au fost ei monitorizați, dacă au măsurat ce s-a propus inițial a măsura și care ar fi cea mai adecvată abordare pentru viitor.

DI Delanghe a precizat că, în privința conținutului programului, un aspect important asupra căruia Comisia se va apleca, va fi modul în care strategia și logica intervenției au fost construite, respectiv împărțirea pe axe prioritare și alocarea propusă pentru acestea, legătura acestora cu analiza prezentată în strategie pentru dezvoltarea regională.

În privința alocărilor bugetare, DI Delanghe a precizat că trebuie să existe un echilibru între investițiile în infrastructură, pentru care se recunosc nevoile foarte ridicate, și cele în economia reală și serviciile sociale. Trebuie să existe un echilibru, pentru evitarea punerii tuturor resurselor într-un singur coș, doar pentru construcția de infrastructură, fără a oferi stimuli pentru economia reală, aceasta fiind un aspect pe care-l vom evalua împreună, pentru a vedea dacă acest echilibru este respectat în propunerea de program. Acest echilibru este încă în suspensie și în procesul de negociere a Acordului de Parteneriat.

Dezvoltarea urbană, reprezintă axa prioritară cu cea mai mare alocare, fapt care în principiu poate fi justificat dacă avem în vedere că zonele urbane sunt cele care susțin dezvoltarea țării și necesitatea concentrării investițiilor într-un mod integrat, pentru a avea un impact mai mare. Un aspect care necesită atenție, și în lumina problemelor de implementare a proiectelor pe polii de creștere prezentate ieri, îl reprezintă calitatea proiectelor, a strategiilor propuse de orașe și a tipurilor de proiecte.

Alt aspect ridicat de DI Delanghe a fost cel referitor la modul în care, aceste strategii integrate de dezvoltare urbană, în special cele ale orașelor care pot demonstra că reprezintă vectori ai creșterii economice ai regiunilor și ai țării, vor atrage investiții din alte obiective tematice și alte programe. Deja s-a definit o structură în program, în cadrul axei prioritare dedicate dezvoltării urbane, unde sunt incluse o serie de tipuri de activități, dar este foarte important ca strategiile integrate ale acestor orașe să fie capabile să atragă investiții și din alte surse de finanțare.

DI Delanghe a mai menționat că specificitatea acestui program va fi desigur dimensiunea sa regională și locală, însă Comisia este conștientă și de eforturile majore depuse pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională pentru perioada următoare, astfel că în procesul de elaborare a programului trebuie să se țină cont și de faptul că fiecare regiune va trebui să se regăsească în acest

program, care trebuie să cuprindă instrumentele necesare satisfacerii nevoilor și priorităților regionale.

În ceea ce privește IMM-urile, dl Delanghe a precizat că, în comparație cu perioada 2007-2013, în perioada 2014-2020, responsabilitatea acestui program în furnizarea de sprijin pentru IMM-uri, este semnificativ mai ridicată, datorită concentrării resurselor destinate acestora în acest program, totodată însă trebuie să fim toți de acord că este necesară tranziția de la a livra doar grant-uri către IMM-uri, către utilizarea unor metode mai sofisticate de finanțare, cum ar fi investițiile de capital, împrumuturile, și altele de acest tip.

În acest sens, o mare provocare va fi ca toți cei implicați în implementarea programului vor trebui să reflecte cu atenție asupra nevoilor în ceea ce privește know-how-ul, capacitățile și experiențele necesare livrării acestor instrumente noi.

Este esențial ca aceste instrumente noi să fie implementate cu succes, pentru că nu trebuie subestimat efectul de multiplicare al acestora, comparativ cu efectul obținut prin utilizarea fondurilor doar pentru grant-uri. Astfel, dacă se va menține alocarea actuală de circa 700 milioane euro, prin utilizarea instrumentelor financiare, se poate atinge un factor de multiplicare de cel puțin 4 ori, reprezentând investiții în IMM-uri din partea sectorului privat și a instituțiilor financiare. Aceasta ar reprezenta o schimbare semnificativă de abordare, însă trebuie să fim conștienți că va fi o abordare mai dificilă.

În finalul intervenției, dl Delanghe a invitat ceilalți participanți la ședință să vină cu observații și propuneri asupra materialelor prezentate.

Doamna Sevil SHHAIDEH, Secretar de Stat a menționat că mai sunt multe elemente de completat pentru viitorul POR și că ceea ce s-a prezentat se regăsește în Acordul de Parteneriat care a fost transmis oficial Comisiei Europene. În perioada următoare se vor completa aceste elemente pentru a contura mai repede noul POR în vederea transmiterii către Comisia Europeană. Totodată, se va ține cont de corelarea între programele operaționale și suma alocată pentru primele 4 obiective tematice trebuie să se încadreze peste 50% din alocarea FEDR.

Domnul Constantin Apostol, Director General ADR Nord-Est a solicitat clarificări privind axa prioritară 3 dedicată eficienței energetice de ce se află în totalitate în axă de urban, fiind 2 axe care finanțează același lucru, legat de axa prioritară 5

dedicată turismului s-a specificat că alocarea este prea mică pentru nevoile identificate în stațiunile balneare (un proiect ar ajunge la 5-6 mil euro), legat de axa prioritară 7 dedicată infrastructurii de sănătate și social alocarea este, de asemenea, foarte mică ținând seama că se vor sprijini spitale regionale care vor absorbi sume mari și legat de axa prioritară dedicată asistenței tehnice care, raportată la valoarea alocată noului program, dimensionarea noilor activități și numărul de angajați, este insuficientă.

D-ra Luiza Radu a precizat că activitățile de eficiență energetică sunt împărțite în două întrucât pe axa prioritară 3 pot aplica și autoritățile publice centrale, în condițiile în care trebuie îndeplinite condițiile impuse României prin Directiva privind eficiența energetică. Referitor la axa de turism, d-na Radu a subliniat că se va finanța doar promovarea, protejarea valorificării moștenirii culturale și naturale. Turismul balnear este un patrimoniu natural ce poate fi valorificat în acest context. D-na Secretar de Stat Sevil Shhaideh a întărit acest răspuns prin faptul că turismul nu mai este o prioritate pentru CE și astfel, sprijinirea acestuia va fi realizată prin mai multe axe.

Domnul Constantin Apostol a solicitat crearea unui grup de lucru între AM și OI-uri pentru a începe pregătirea proiectelor și pentru a stabili modul de lucru pentru a răspunde viitorilor beneficiari. D-na Secretar de Stat Sevil Shhaideh a fost de acord cu această propunere, mai ales că au existat numeroase întâlniri de lucru pe grupuri tematice în elaborarea documentelor programatice.

Totodată, domnul Constantin Apostol a atras atenția că în elaborarea POR trebuie acordată o grijă deosebită indicatorilor propuși pentru a atinge țintele la sfârșitul perioadei de programare. D-na Secretar de Stat Sevil Shhaideh a menționat că trebuie să avem indicatori buni deoarece în 2018, dacă nu ne atingem țintele propuse vom pierde sume din alocare. De asemenea, dacă unele programe operaționale nu-și ating țintele indicatorilor, alte resurse financiare pot fi transferate la POR, mai ales că avem și experiență în acest domeniu pe actuala perioadă.

De asemenea, d-na Secretar de Stat Sevil Shhaideh a mai menționat că elaborarea POR depinde și de condiționalitățile altor ministere. Astfel, Ministerul Sănătății împreună cu Banca Mondială trebuie să elaboreze într-un an studiile de fezabilitate a spitalelor regionale. Dacă nu reușesc acest aspect, AMPOR se poate reorienta către spitalele județene.

Domnul Sorin Maxim, Director General ADR Vest a subliniat că există numeroase condiționalități care împiedică finalizarea POR, dar și lipsa de transparență în elaborarea documentului poate să fie un impediment în finalizarea documentului. Colaborarea trebuie să fie deschisă vis-a-vis de consultare. Dacă se primesc

documente și informări nu înseamnă consultare. Astfel, dl Maxim menționează că PDR-urile sunt elaborate și nu există corelare între acestea și POR. Ar trebui activate grupurile de lucru între AM și ADR pe domenii.

D-na Luiza Radu a subliniat că 90-95 % din nevoile identificate în planurile de dezvoltare regională se regăsesc în POR. Totodată, POR trebuie să se coreleze cu politicile naționale care încă nu sunt aprobate. Întâlniri punctuale au fost în vederea identificării nevoilor regionale. De câte ori s-a solicitat s-a răspuns la nevoile ADR-urilor sau potențialilor beneficiari. D-na Secretar de Stat Sevil Shhaideh a considerat că propunerile ridicate sunt bune și vor fi luate în considerare și a cerut reprezentanților ADR să fie ei proactivi, să solicite aceste întâlniri dacă consideră că ministerul nu a făcut acest lucru.

Doamna Ani MERLĂ, Director, Primăria Constanța a atras atenția asupra definirii zonei funcționale din cadrul axei prioritare 4 dedicată dezvoltării urbane, întrucât ar trebui inclusă și partea rurală din zona metropolitană. D-na Radu a precizat că această definiție va apărea în Ghid. În continuare, d-na Ani Merla a propus ca Guvernul României să ia măsuri ca finanțarea polilor de creștere să se facă și din alte programe, nu numai din POR. D-na Radu a precizat că, coordonatorul național respectiv Ministerul Fondurilor Europene va avea în vedere acest aspect.

Totodată, d-na Merlă a solicitat informații despre calendarul viitor. D-na Radu a subliniat că finalizarea elaborării programelor operaționale se va realiza după ce vor fi integrate comentariile Comisiei Europene. Se estimează că o variantă publică a POR va fi la începutul lunii iulie. D-na Merlă a continuat spunând că domnul ministru Teodorovici a menționat că în luna septembrie vor fi lansate ghidurile și în octombrie vor fi depuse primele proiecte, iar d-na Radu a susținut că acest calendar este valabil.

D-na Marina Alecu, Șef serviciu, ADR Sud Vest Oltenia a solicitat o variantă POR pe care să o poată dezbate cu potențialii beneficiari pentru a putea transmite comentarii. D-na Radu a considerat că această variantă va fi disponibilă după ce, în prealabil, se va organiza o întâlnire cu ADR pentru a discuta anumite aspecte.

Domnul Cristian Pistol, director ADI București, a propus ca pentru viitorul POR, ADI să poată fi beneficiar în cadrul mai multor axe prioritare. De asemenea, a solicitat acele strategii/ politici naționale cu care trebuie să se coreleze documentele programatice. D-na Sevil Shhaideh, Secretar de Stat a menționat că le va putea da numai după aprobarea acestora prin HG, iar variantele de lucru a acestor documente se află pe site-urile ministerelor de linie.

Referitor la comentariul făcut privind alocarea pentru axa de asistență tehnică și insuficiența acesteia pentru satisfacerea nevoilor privind procesul de evaluare a cererilor de finanțare, dl Delanghe a dorit să clarifice faptul că Regulamentul prevede doar un plafon de 4% pentru asistență tehnică care poate fi mobilizat din FEDR, în calcularea căruia se va avea în vedere alocările pentru axele de asistență tehnică din toate programele operaționale, plus alocarea dedicată Programului Operațional Asistență Tehnică. Dl Delanghe a precizat că, deși înțelege necesitatea evaluării nevoilor și alocarea sumelor disponibile acolo unde acestea sunt necesare, există totuși această restricție reprezentată de limitarea prevăzută în Regulament pentru alocarea privind asistența tehnică.

În ceea ce privește comentariul legat de renovarea clădirilor deținute de autoritățile centrale și procentul de astfel de activități care trebuie realizat, dl Delanghe a dorit să clarifice faptul că, într-adevăr, există o obligație legală, conform unei Directive UE, ca fiecare stat membru, pe bază anuală, să renoveze 3% din clădirile aflate în proprietatea autorităților centrale naționale, dar în același timp nu există obligația utilizării fondurilor comunitare pentru a realiza această obligație. Astfel că, rămâne la latitudinea statului membru să stabilească modul și sursele de finanțare utilizate pentru realizarea acestei obligații.

Cu privire la comentariul realizat pe turism și referirea la patrimoniul cultural, dl Delanghe a dorit să clarifice că turismul nu este menționat ca unul dintre obiectivele tematice din Regulament, fapt care reflectă abordarea Comisiei Europene la acest moment și anume că turismul reprezintă un mijloc și nu un obiectiv în sine. Astfel, sprijinirea patrimoniului turistic al unei regiuni, fie el natural sau cultural, servește de fapt atingerii obiectivului de dezvoltare economică și crearea de locuri de muncă. De aceea, atunci când se vorbește despre patrimoniu și turism, activitățile trebuie privite ca un pachet de măsuri dintr-o strategie pentru un anumit teritoriu, care are ca scop dezvoltarea economică.

Legat de calendarul viitoarelor activități, dl Delanghe a precizat că în timp ce discuțiile privind Acordul de Parteneriat sunt în desfășurare, în paralel trebuie să se facă progrese și în privința elaborării programelor operaționale; nu există nici-o piedică în a avea discuții și a trimite Comisiei Europene versiuni de lucru ale programelor operaționale, înainte de a exista o decizie oficială privind Acordul de Parteneriat, astfel încât, pentru a fi cât mai eficienți ar trebui să existe o suprapunere în discutarea celor 2 tipuri de documente.

Referitor la pregătirea și lansarea proiectelor, domnul Delanghe a amintit că perioada de eligibilitate a început deja de fapt de la începutul anului 2014, astfel

că este posibil să se progreseze în pregătirea proiectelor și lansarea achizițiilor necesare. Singurul lucru care nu este sigur îl reprezintă garanția că proiectele se vor încadra pentru finanțare din program; pentru aceasta trebuie să existe programul aprobat și procedura de selecție stabilită. Concluzia ar fi că ar trebui ca la momentul aprobării programelor să existe deja proiecte mature, pentru a se trece cât mai rapid la implementarea proiectelor.

b. Stadiul derulării proiectelor finanțate de Instituții Financiare Internaționale

D-na Luiza Radu, șef serviciu a prezentat proiectele pe care AMPOR le-a finalizat sau le are în derulare cu instituțiile financiare internaționale. Astfel, cu Banca Mondială sunt 4 proiecte finalizate : Creșterea capacității de planificare strategică și a impactului economic pentru poli de creștere; Elaborarea strategiilor de integrare pentru zonele de sărăcie și comunitățile defavorizate (inclusiv comunitatea de romi); Propunerea unor viitoare modele de selecție a proiectelor mai bine orientate pe strategiile de dezvoltare, obiectivele și indicatorii de program; Facilitarea comunicării și colaborării între Autoritatea de Management și Organismele Intermediare și încurajarea sprijinului direct și proactiv pentru beneficiari (analiză funcțională) și un proiect în derulare: Elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării. Rezultatul acestor proiecte vor fi preluate la fundamentarea POR sau a ghidurilor. Cele 4 proiecte implementate cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare sunt în derulare: Pregătirea unei strategii referitoare la finanțarea din fondurile structurale a investițiilor privind eficiența energetică în sectorul public din România și iluminat public, inclusiv investiții ale sectorului privat; Pregătirea unei strategii de finanțare pentru eficiența energetică în sectorul rezidențial, inclusiv identificarea mecanismelor financiare specifice pentru a sprijini un program de eficiență energetică și investițiile în energiile regenerabile în clădiri rezidențiale pentru următoarea perioadă de programare; Strategie pentru finanțarea și managementul transportului public urban (inclusiv pregătirea contractelor de servicii publice și a business- planurilor pentru operatorii de transport public); Pregătirea Planurilor de Mobilitate pentru cei 7 poli de creștere, inclusiv municipiul București. Cu BEI nu există decât un singur proiect în derulare Evaluarea potențialelor sectoare țintă și tipurile de proiecte pentru utilizarea instrumentelor financiare pentru dezvoltarea urbană în România în perioada de programare 2014-2020 a cărui obiectiv constă în analiza oportunitatea și modalitatea de utilizare a instrumentelor financiare dedicate dezvoltării urbane în perioada de programare 2014-2020 în România.

2. Stadiul activităților desfășurate conform Planului de Comunicare al Programului Operațional Regional 2007-2013

DI Bogdan Țigău, șef serviciu, Serviciul asistență tehnică și relația cu organismele intermediare, a prezentat activitățile de informare și publicitate din ultimul semestru. Astfel, în cadrul domeniului 6.2. s-a realizat o campanie de informare în presa scrisă, precum și de promovare a proiectelor finalizate în cotidiene din presa scrisă și pe pagini web cu profil de știri. De asemenea, campania a continuat și prin editarea revistei Regio, precum și prin pagina facebook și inforegio.ro. S-a realizat un film interactiv Călător prin lumea Regio cu Victor Rebenciuc, câteva spoturi care în perioada următoare vor fi difuzate la TVA. De asemenea, s-a realizat achiziția de servicii de organizare evenimente. Astfel, se va organiza într-o săptămână Forumul anual al comunicatorilor Regio, ulterior se va stabili realizarea Conferinței anuale a RAI și nu în ultimul rând, vizitele cu presa la proiecte. Spre sfârșitul anului se va organiza cercetarea cantitativă și calitativă pentru a vedea ce impact au avut măsurile de comunicare în perioada 2007-2013.

Doamna Iulia Șerban, manager program, Comisia Europeană, a menționat că la CMPOR de la Sibiu s-a amintit că 47% din populație cunoaște informații despre POR și a dorit să știe dacă acest indicator a mai fost măsurat în prezent. Domnul Țigău a menționat că la sfârșitul anului se va măsura acest indicator.

D-na Iulia Șerban a precizat că și Comisia Europeană reprezintă vectori de comunicare ai POR. Mulțumește AMPOR, regiunilor Nord Est, Centru și Nord Vest pentru ajutorul acordat în completarea unor fișe de proiect pentru a putea fi postate pe site-ul DG Regio. Totodată, a menționat că aceste fișe pot fi reînnoite în permanență cu informații despre proiectele finalizate. De asemenea, s-a amintit despre concursul organizat de DG Regio pentru promovarea proiectelor la nivel european în condițiile în care România are multe proiecte finalizate și cu impact foarte mare.

3. Stabilirea datei următoarei ședințe a CM POR

Doamna Sevil Shhaideh, Secretar de Stat a menționat că următorul Comitet de Monitorizare a POR 2007-2013 va avea loc în regiunea Nord-Est la sfârșitul lunii octombrie - începutul lunii noiembrie 2014.

Domnul Constantin Apostol, director general ADR Nord-Est, a propus ca următoarea ședință CMPOR să se desfășoare în Municipiul Iași.

Domnul Koen Delanghe a felicitat AMPOR pentru pregătirea ședinței și claritatea prezentărilor privind stadiul programului, inclusiv evidențierea dificultăților și a provocărilor pe care programul încă le întâmpină. Totodată, domnul Delanghe a reamintit că principala preocupare a AMPOR ar trebui să fie aceea de a cheltui

cele 50% din fonduri rămase disponibile în cele 18 luni de implementare care au mai rămas până la final. Pe lângă aceasta nu trebuie uitat de eforturile necesare pentru realizarea evaluărilor, proiectelor avute cu instituțiile financiare internaționale, planurile de dezvoltare regională, elaborarea Programului Operațional Regional 2014-2020. După această ședință, Comisia Europeană este încrezătoare că AMPOR se îndreaptă către un program operațional de calitate, cu rezerva că trebuie clarificate mai multe aspecte și detalii care vor apărea în faze ulterioare ale procesului de elaborare a programului.

Doamna Sevil Shhaideh, secretar de stat a închis lucrările Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional Regional 2007-2013.

Concluziile ședinței CMPOR:

- S-a aprobat procesul verbal al ședinței CMPOR din data de 7-8 noiembrie 2013;
- S-a aprobat Raportul Anual de Implementare a Programului Operațional Regional pentru anul 2013;
- S-a aprobat modificarea țintelor pentru unii indicatori din program;
- S-a aprobat utilizarea sumelor rămase disponibile din creanțe bugetare, economii, reduceri procentuale, rezilierea contractelor de finanțare estimate a se realiza la nivelul POR, pentru contractarea suplimentară a proiectelor, în limita a 10% din alocarea financiară aferentă.

Președintele Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional Regional

Liviu Nicolae DRAGNEA
VICEPRIM - MINISTRU
MINISTRUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

